

Media ja lehdistö

Unionin yleinen tuomioistuin
LEHDISTÖTIEDOTE nro 25/22
Luxemburgissa 9.2.2022

Tuomio asiassa T-791/19
Sped-Pro v. komissio

Unionin yleinen tuomioistuin kumoaa komission päätöksen, jolla on hylätty PKP Cargosta, joka on Puolan valtion määräysvallassa oleva yhtiö, tehty kantelu, joka koski väitettyä määräävän markkina-aseman väärinkäyttöä tavaroiden rautatiekuljetuspalveluiden markkinoilla Puolassa

Se tarkastelee ensimmäistä kertaa vaikutusta, joka oikeusvaltion systeemisillä tai yleisillä puutteilla jäsenvaltiossa on sen määrittelemiseen, millä kilpailuviranomaisella on parhaat edellytykset tutkia kantelu

Puolan oikeuden mukaan perustettu Sped-Pro S.A. -yhtiö (jäljempänä kantaja), on käyttänyt lähetyspalveluiden alan toiminnan harjoittamisen yhteydessä Puolan valtion määräysvallassa olevan PKP Cargo S.A. -yhtiön tarjoamia tavaroiden rautatiekuljetuspalveluita.

Kantaja teki 4.11.2016 Euroopan komissiolle kantelun PKP Cargosta. Se väitti tässä kantelussa, että PKP Cargo oli käyttänyt väärin määräävää asemaansa tavaroiden rautatiekuljetuspalveluiden markkinoilla Puolassa, kun se oli väitetyksi kieltäytynyt tekemästä sen kanssa markkinaehdoin monivuotista yhteistyösopimusta.

Komissio hylkäsi kantelun 12.8.2019 tekemällään päätöksellä C(2019) 6099 final¹ (jäljempänä riidanalainen päätös) ensisijaisesti sillä perusteella, että Puolan kilpailuviranomaisella oli paremmat edellytykset tutkia kantelu.

Näissä olosuhteissa kantaja saattoi unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi kanteen, jossa se vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista. Kanteensa tueksi kantaja esitti kolme kanneperustetta, jotka liittyvät ensinnäkin kantajan asian kohtuullisessa ajassa käsittelemistä koskevan oikeuden loukkaamiseen ja riidanalaisen päätöksen puutteellisiin perusteluihin, toiseksi oikeusvaltioperiaatteen loukkaamiseen Puolassa ja kolmanneksi ilmeisiin virheisiin arvioitaessa unionin intressiä jatkaa kantelun tutkimista.

Unionin yleinen tuomioistuin hyväksyy 9.2.2022 antamassaan tuomiossa kanteen ja kumoaa riidanalaisen päätöksen kokonaisuudessaan. Se tarkastelee tässä yhteydessä ensimmäistä kertaa vaikutusta, joka oikeusvaltion systeemisillä tai yleisillä puutteilla jäsenvaltiossa on sen määrittelemiseen, millä kilpailuviranomaisella on parhaat edellytykset tutkia kantelu. Se esittää myös tärkeitä täsmennyksiä olosuhteista, joissa kohtuullisen ajan ylittyminen voi johtaa kilpailuasiasa koskevan kantelun hylkäämistä koskevan päätöksen kumoamiseen.

Unionin yleisen tuomioistuimen arviointi

Ensimmäiseksi unionin yleinen tuomioistuin muistuttaa kohtuullisen ajan periaatteesta yhtäältä, että menettelyn kohtuullisen keston noudattaminen kilpailupolitiikan alaan liittyvissä hallinnollisissa menettelyissä on unionin oikeuden yleinen oikeusperiaate. Euroopan unionin perusoikeuskirjan 41 artiklan 1 kohdassa vahvistetaan kohtuullisen keston periaate myös hallinnollisissa menettelyissä. Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää näin ollen, että komissiolla on velvollisuus tehdä kilpailuasiasa koskevasta kantelusta päätös kohtuullisessa ajassa. Se lisää kuitenkin yhtäältä,

¹ Komission 12.8.2019 tekemä päätös C(2019) 6099 final (asia AT.40459 – Rautatierahdikuljetukset Puolassa – PKP Cargo).

että kohtuullisen ajan periaatteen loukkaaminen voi johtaa kantelun hylkäämisestä tehdyn päätöksen kumoamiseen vain, jos kantaja osoittaa, että kohtuullisen ajan ylittyminen on vaikuttanut mahdollisuuteen puolustaa kantaansa tässä menettelyssä, mikä olisi asian laita muun muassa siinä tapauksessa, että kohtuullisen ajan ylittyminen olisi estänyt sitä keräämästä tai esittämästä komissiolle tosiseikkoja tai oikeudellisia seikkoja, jotka liittyvät ilmiannettuihin kilpailunvastaisiin menettelytapoihin tai unionin intressiin tutkia asia.

Näiden periaatteiden valossa unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että käsiteltävässä asiassa ei ole tarpeellista lausua siitä, onko komissio noudattanut kohtuullisen ajan periaatetta, koska kantaja ei ole esittänyt mitään seikkaa, joka voisi osoittaa, että tämän ajan väitetty ylittyminen on vaikuttanut mahdollisuuteen puolustaa sen kantaa tässä menettelyssä. Tämän seurauksena unionin yleinen tuomioistuin katsoo, että väite kohtuullisen ajan periaatteen loukkaamisesta on perusteeton.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin korostaa, siltä osin kuin on kyse kantelun tutkimisen jatkamista koskevan unionin intressin arvioimisesta, että käsiteltävässä asiassa komissio ei tehnyt ilmeistä arviointivirhettä katsoessaan, että kantelussa ilmoitetut menettelytavat koskivat pääasiallisesti tavaroiden rautatiekuljetuspalveluiden markkinoita Puolassa, että Puolan kilpailuviranomainen oli saanut alan yksityiskohtaisen tiedon ja että näiden tekijöiden perusteella kyseisellä viranomaisella oli paremmat edellytykset tutkia kantelua. Unionin yleinen tuomioistuin täsmentää myös, että kantaja väittää virheellisesti, että käsiteltävässä asiassa komission olisi pitänyt ottaa huomioon myös muita tekijöitä, kun se arvioi unionin intressiä asian selvittämiseen. Tämän seurauksena se hylkää myös perusteettomana kanneperusteen, joka koskee ilmeisiä virheitä sen arvioimisessa, oliko unionilla intressi jatkaa kantelun tutkimista.

Kolmanneksi ja mitä tulee oikeusvaltioperiaatteen noudattamista Puolassa koskevaan kysymykseen, unionin yleinen tuomioistuin tarkastelee kantajan väitteen, jonka mukaan komissiolle oli paremmat edellytykset tutkia kantelu, kun otetaan huomioon oikeusvaltion systeemiset tai yleiset puutteet Puolassa ja muun muassa puolalaisen kilpailuviranomaisen ja kyseisellä alalla toimivaltaisten kansallisten tuomioistuinten riippumattomuuden puuttuminen.

Komissio tutki riidanalaisessa päätöksessä, olivatko tällaiset puutteet esteenä sille, että se hylkää kantelun sillä perusteella, että Puolan kilpailuviranomaisella oli paremmat edellytykset tutkia se. Se suoritti tätä varten analogisesti kaksivaiheisen analyysin, jota edellytetään eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanon yhteydessä suojaamaan perustavanlaatuisen oikeus oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin asiassa Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet)² annetun tuomion mukaisesti ja jonka yhteydessä arvioidaan ensimmäiseksi, onko olemassa todellinen vaara kyseisen oikeuden loukkaamisesta, joka liittyy kyseisen jäsenvaltion tuomioistuinten riippumattomuuden puuttumiseen kyseisessä valtiossa esiintyvien systeemisten tai yleisten puutteiden vuoksi, ja toiseksi, aiheutuuko asianomaiselle henkilölle todellista vaaraa, kun otetaan huomioon yksittäistapauksen konkreettiset olosuhteet.

Unionin yleinen tuomioistuin korostaa tältä osin ensimmäiseksi, että oikeusvaltion vaatimusten noudattaminen on merkityksellinen tekijä, joka komission on otettava huomioon määrittääkseen sen kilpailuviranomaisen, jolla on parhaat edellytykset kantelun tutkimiseen, ja että komissio saattoi tässä tarkoituksessa soveltaa analogisesti kyseessä olevaa tuomiota. Vaikka edellä mainitun tuomion taustalla olleiden olosuhteiden ja käsiteltävän asian taustallan olevien olosuhteiden välillä on eroja, useat periaatteelliset näkökohdat oikeuttavat nimittäin kyseisestä tuomiosta ilmenevien ohjeiden analogisen soveltamisen määritettäessä kilpailuviranomaista, jolla on parhaat edellytykset tutkia SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan rikkomista koskeva kantelu. Unionin yleinen tuomioistuin katsoo tältä osin aluksi, että vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen tavoin komission, jäsenvaltioiden kilpailuviranomaisten ja kansallisten tuomioistuinten välinen yhteistyö SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan soveltamiseksi perustuu vastavuoroisen tunnustamisen, vastavuoroisen luottamuksen ja vilpittömän yhteistyön periaatteisiin. Seuraavaksi unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että oikeuskäytännössä edellytetään jo, että komission on ennen kantelun hylkäämistä unionin edun puuttumisen vuoksi varmistettava, että kansalliset elimet voivat turvata

² Tuomio 25.7.2018, Minister for Justice and Equality (Tuomioistuinjärjestelmän puutteet), ([C-216/18 PPU](#), ks. myös [lehdistötiedote nro 113/18](#)).

kantelijan oikeudet tyydyttävällä tavalla. Lopuksi unionin yleinen tuomioistuin korostaa, että perusoikeudella oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin riippumattomassa tuomioistuimessa on myös, kuten edellä mainitussa tuomiossa, yhtä erityinen merkitys SEUT 101 ja SEUT 102 artiklan tehokkaalle soveltamiselle, ja että kansallisten tuomioistuinten on yhtäältä valvottava kansallisten kilpailuviranomaisten päätösten laillisuutta ja toisaalta sovellettava suoraan näitä määräyksiä.

Toiseksi unionin yleinen tuomioistuin korostaa, että komission edellä mainitun analyysin toisesta vaiheesta tekemä arviointi ei ollut unionin oikeuden mukainen. Kantaja on esillä olevassa asiassa vedonnut hallinnollisen menettelyn aikana useisiin konkreettisiin seikkoihin, jotka kokonaisuutena tarkasteltuna voivat sen mukaan osoittaa, että oli olemassa painavia perusteita uskoa, että sillä oli todellinen vaara oikeuksiensa loukkaamisesta, jos kansalliset elimet tutkisivat sen asian. Nämä seikat liittyivät muun muassa siihen, että valtio käytti määräysvaltaa PKP Cargoon, siihen, että Puolan kilpailuviranomaisen pääjohtaja on täysin riippuvainen maan hallituksesta, siihen, että PKP Cargon emoyhtiö on jäsenenä järjestössä, jonka tavoitteena on puolustaa ja edistää oikeuslaitoksen uudistamista Puolassa, siihen, että Puolan kilpailuviranomainen menetteli kantajan mukaan sallivasti PKP Cargoa kohtaan, syytteisiin, joita yleinen syyttäjä on nostanut tämän saman viranomaisen päätöksistä, jotka koskevat PKP Cargoa ja siihen, että toimivaltaiset kansalliset tuomioistuimet ovat kilpailuasioissa kykenemättömiä korjaamaan Puolan kilpailuviranomaisen puutteita niiden riippumattomuuden puuttumisen vuoksi. Komissio ei kuitenkaan arvioinut näitä seikkoja riidanalaisessa päätöksessä ja se rajoittui lähinnä vain toteamaan, ettei niiden tueksi ollut esitetty näyttöä. Unionin yleinen tuomioistuin toteaa, että komissio ei tutkinut konkreettisesti ja täsmällisesti kantajan hallinnollisessa menettelyssä esittämiä eri seikkoja, ja se katsoo, että komissio on laiminlyönyt edellä mainitusta tuomiosta johtuvia velvollisuuksiaan ja perusteluvellisuuttaan.

HUOMAUTUS: Unionin yleisen tuomioistuimen ratkaisusta voidaan oikeuskysymysten osalta valittaa unionin tuomioistuimeen kahden kuukauden ja kymmenen päivän määräajassa ratkaisun tiedoksiantamisesta.

HUOMAUTUS: Kumoamiskanteella pyritään tiettyjen sellaisten unionin toimielinten toimien kumoamiseen, jotka ovat unionin oikeuden vastaisia. Jäsenvaltiot, unionin toimielimet ja yksityiset tahot voivat tietyillä edellytyksillä nostaa kumoamiskanteen unionin tuomioistuimessa tai unionin yleisessä tuomioistuimessa. Jos kanne on perusteltu, toimi kumotaan. Kyseessä olevan toimielimen on täytettävä asianomaisen toimen kumoamisesta mahdollisesti syntynyt oikeudellinen tyhjiö.

Tämä on tiedotusvälineiden käyttöön tarkoitettu epävirallinen asiakirja, joka ei sido unionin yleistä tuomioistuinta.

Tuomion [koko teksti](#) julkaistaan Curia-sivustolla tuomion julistamispäivänä.

Lisätietoja: Gitte Stadler ☎ +352 4303 3127.